

Búkũ Rútã vé rĩ

Tã búkũ rĩ vé rĩ ã ùlũngará

Búkũ 'dĩri ùlũ ú'dógú'dógú Rútã vé rĩ, Rútã ri Mõábãzĩ. 'Bá Mõábã vé rĩ pi ẹ'yĩkí Múngú Īsērélē vé rĩ kuyé. Īsērélégú āzi ívé 'bá 'bětĩ āsámvú gé rĩ pi be, kòpi íbíkí íngá Bětēlémē gá, kòpi 'dekí muṣú adrií Mõábã gá, ã'diātāsīyā ẹbĩrĩ 'de kòpivé āngū agá nĩ. Īsērélégú rĩ vé ũkú Nõómé ri anji āgō be ĩrĩ, ĩrivé mvá āzi rĩ je Rútã ri nĩ. 'Bo ĩrivé ágó drã rá, āzini ĩrivé anji ĩrĩ 'dĩ'bée ũdrákí rá, 'yéṅá kukí Nõómé ri áyu. Nõómé kã lēé 'i újá gōō Bětēlémē gá 'dāá, Rútã kīnĩ, 'í lē muṣú vú ni gé sī ĩndĩ, Rútã ẹ'yĩ Múngú áda rĩ rá. Kòpi ã cakí dō Bětēlémē gá 'dāá lĩkicó rú drãāāsīyā, Múngú sē Rútã ní ágó múké, ã'bú be ni, rú ni Bõójã 'i. Bõójã ní Rútã ri jezú 'í ní ũkú rú, Bõójã ri kpá Nõómé ã tã mbaá ĩndĩ. Bõójã pi vé úyú Rútã be rĩ agá, ágó āzi anigé, rú ni Dāwúđĩ 'i, ágó rĩ 'bāgú.

Ú'dógú'dógú Rútã vé 'dĩri lũ 'bá ní kīnĩ, 'bá rĩ pi ārēvú céré ẹ'yĩkí dō Múngú ri rá, Múngú ri kòpi ní tākiri sē rá.

Ēlīmēlékē pi ívé 'bá 'bětĩ āsámvú gé rĩ pi be muṣú Mõábã gá

1 Lókí 'bá tã lị'bán* rĩ pi ní ãngũ ruzú ãngũ Ìsèrélè vé rĩ agá rĩ gé, ẹ̀bírì 'de ãngũ rĩ agá ùnjí ùnjí. Ágó ãzi kǔrú Bètèlémè vé rĩ agá, ãngũ Yúdã vé rĩ agá, 'du ívé ùkú ívé anji ãgõ ịrị rĩ pi be, 'de muụ adrií ãngũ Mõábã vé rĩ agá 'dãlé ùkõlõ.

2 Ágó rĩ ã rú Òlímèlèkè 'i, ùkú ni ã rú Nõómé 'i, ìrivé anji ịrị 'dĩ'béé, ãzi rĩ ã rú Mǎlónã 'i, ãzi rĩ Kìlìyónã 'i. Kòpivé sùrú Ẹ̀fàràtã, kòpi kǔrú Bètèlémè vé rĩ agá, ãngũ Yúdã vé rĩ agá. Kòpi 'dekí muụ adrií ãngũ Mõábã vé rĩ agá.

3 Nõómé ágó ni Òlímèlèkè ní drázú, ku Nõómé pi kú ìrivé anji ãgõ ịrị 'dĩ'béé be.

4 Anji ãgõ ịrị 'dĩ'béé ní anji ùkú Mõábã vé ni pi jezú ì ní ùkú rú, ùkú ãzi rĩ ã rú Úrũpã 'i, ãzi rĩ Rútã 'i. Kòpi kã adrií caá 'dãlé ílì muđrì,

5 Mǎlónã pi ní ùdrázú Kìlìyónã be ịrịtrọ, kúkí Nõómé ri kú anji ãkó, ágó ãkó.

Nõómé lè ívé anji ãgõ rĩ pi vé ùkú ịrị 'dĩ'béé pèé gõo muụ ìvé ãngá

6 Nõómé kã yị ãngũ Mõábã vé rĩ gé 'dãlé kìnì, Úpí† sè ãnyãngã ka 'bá rĩ pi ní ãngũ Yúdã vé rĩ gé 'dãá, Nõómé pi ní ì útúzú ívé anji ịrị 'dĩ'béé

* **1:1 1:1** *Bá tã lị'bán rĩ pi:* 'Bá tã lị'bán rĩ pi Múngú ùpè kòpi nì, kòpi ã pakí rí 'bá Ìsèrélè vé rĩ pi ívé arì'ba rĩ pi drìgé sì. Kòpi rikí 'bá Ìsèrélè vé rĩ pi vé tã lị nì. Kòpi rikí kpá 'bá Ìsèrélè vé rĩ pi ruụ lókí 'dãri gé nì. † **1:6 1:6** *Úpí:* Èbèrè tị sì, Múngú zì 'ì rú Yáwè, íffí nì, Múngú adriípi muđú 'dání'dání rĩ 'i. Kèlìkọ tị sì, 'bá Yáwè ri zì Úpí. Í ịsù lã Búkù Í'dóngará vé rĩ agá, Wũngará vé rĩ agá, Rútã vé rĩ agá, ãzini Yónã vé rĩ agá.

vé ũkú pi be ãngũ Mõábã vé rĩ gé 'dãlé, lëzú ï újázú gõzú vúlé ãngũ Yúdã vé rĩ gé 'dãlé ũzi.

⁷ Kõpi ní vŭrã ï ní rizú adrízú 'dãri kuzú, Nõomé pi ní mužú ívé anji ũdrã' bá ïrĩ 'dĩ'bée vé ũkú pi be, kõpi 'dukí létì muṣpi Yúdã gá rĩ, kõpi újákí ï gõzú vúlé ãngũ Yúdã vé rĩ gé 'dãlé ũzi.

⁸ Kúru Nõomé ní 'yozú ívé anji ïrĩ 'dĩ'bée vé ũkú pi ní kĩnĩ, “Ìmi mvikí gõó ïmivé ãngá ïmi éndrèpìi vúgá. Úpí ã 'bã éṣì múké ïmi ní, sũ ïmi ní éṣì múké 'bãã ïmivé ãgõ ũdrã'bée gí rĩ pi ní, ãzini ïmi ní 'bãá má ní rĩ tìṇì.

⁹ Úpí ã sē ïmi ní ãgõ ïmi tã mba'bée múké ni pi.” Kúru ïri ní kõpi u'dezú ẹzìzú bēdrĩ sī, Rútã pi Úrũpã be, kõpi ní í'dózú ngozú.

¹⁰ Kõpi ní 'yozú Nõomé ní kìnĩ, “Bá lèkí 'bã újã gõó muṣú mí be trù mívé 'bã rĩ pi vúgá 'dãá.”

¹¹ Nõomé ní 'yozú kìnĩ, “Má anji rĩ, ïmi újákí ïmi gõó ïmivé ãngá 'dãlé ũzi. Ngá ïmi ní lëzú mužú má vúgá sī ïndĩ rĩ ã'di? Ma gõ anji ãgõ tì ãṣì, kõpi ã adrikí rí ïmi ní ãgõ rú?

¹² Má anji rĩ, ïmi újákí ïmi gõó ïmivé ãngá 'dãlé ũzi, á dē gí, má ícò gõó ágó jeé ãṣì ku. Mâ 'bã dõ éṣì ágó jezú, ãzini mâ adri dõ ágó be ïṇìṇã ãndrũ nõri gé, mâ tì dõ anji ãgõ,

¹³ ïmi nyo ícò tē cĩmgbá cazú lókí kõpi ní mbazú rĩ gé rá? ïmi nyo ícò adri ãgõ ãkò kõpi ùtēzú rá? Má anji rĩ, ïmi ícókí ùtēē bã ku. Tã ïmivé 'dĩri sē má ní ïzãngã, ndē ïzãngã ïmivé rĩ rá, ã'diãtãṣiyã Úpí sē nóni ma ri ïzãngã nya.”

¹⁴ Kõpi gòkí ngoó ãṣì ù'dúkò be ọrụ 'dãá. Kúru Úrũpã ní ïdrèpì ri u'dezú ẹzìzú bēdrĩ sī, ïri ní

'dezú mužú, 'bo Rútã áwí ívé rĩ adrií kuú ãdrépi Nõómé be.

Nõómé pi Rútã be mvikí gõó ãngũ Īsērélē vé rĩ gé

¹⁵ Nõómé ní 'yozú Rútã ní kĩnĩ, “Í ndre drĩ ká, mí ẽ'yépi ri 'de mužú ívé 'bá rĩ pi vúgá, ãzini ívé múngú rĩ pi vúgá, ĩmi 'dekí mužú ĩri be trú.”

¹⁶ Rútã ní 'yozú kĩnĩ, “Mĩ 'yo mâ ku mi, dõku mâ gõ vúlé 'dĩni ku. Vũrã mí ní mužú rĩ gé, ma mužú ĩndĩ. Vũrã mí ní mužú adrizú rĩ gé, ma kpá mužú adri mí be trú. 'Bá mívé rĩ pi, kôpi adri 'bá mávé ni, Múngú mívé rĩ, ĩri adri Múngú mávé ni.

¹⁷ Vũrã mí ní drázú rĩ gé, ma kpá drã, ĩ ma sĩ vũrã 'dãri gé. Á 'du dõ tã rĩ ngaá sũ má ní 'yoó rĩ tĩni kuyé, lē Úpí ẽ ĩrĩñã ma ũnjí ũnjí, drã ri 'bã ãsámvú aco mí be nĩ.”

¹⁸ Nõómé kã ndreé Rútã lē mužú 'í vúgá sĩ ĩndĩ, gõ tã ãzi 'yoó dũ kuyé.

¹⁹ Kúru ũkú ĩrĩ 'dĩ'bée ní 'dezú mužú, kôpi ní cazú Bětělémē gá 'dãlé. Kôpi kã caá Bětělémē gá 'dãá, 'bá kũrũ agá 'dãlé rĩ pi céré ãyãkí ãyãyã kôpivé ícángará sĩ. Ũkú rĩ pi ní 'yozú kĩnĩ, “'Bá 'dĩri nyo Nõómé 'i?”

²⁰ Nõómé ní újázú kôpi ní kĩnĩ, “Ã zĩkí ma Nõómé‡ 'i ku. ĩmi zĩkí ma MārãŠ, ã'diãtãsiyã Múngú Ũkpõ 'Dĩpa sē á cĩ drĩ ambamba.

²¹ Őtũ má ní fũzú mužú rĩ gé, ma ágó be, ma anjiná be, 'bo Úpí sē má újá ma ĩgõó lĩkĩcõ rú.

‡ **1:20 1:20** Nõómé: Rũ Nõómé rĩ vé íffĩ ãyĩkõ. § **1:20 1:20** Mārã: Rũ Mārã rĩ vé íffĩ drĩcĩrũ.

Ngá ìmi ní ma zìzú Nõómé rĩ ã'di? Úpí sê á nya ìzàngã, àzini Múngú Ûkpõ 'Dípa sê má ìsù drílè ùnjí."

²² Nõómé ìmví ìgõõ àngũ Mõábã vé rĩ gé 'dãásì, kòpi ìmvíkí Rútã Mõábãzì rĩ be trù. Kòpi cakí Bètèlémè gá 'dãá lókí ì ní rizú ùndú lìzú rĩ gé.

2

Rútã pi ìsúkí ì Bõójã be

¹ Ágó àzi rù ni Bõójã 'i, ágó rĩ Nõómé ágó ni Èlìmèlèkè vé máríté, ìri ã'bú be, ìri 'bá ì ní ìnjì ìnjì ni.

² Ù'dù àlu, Rútã Mõábãzì rĩ ní 'yozú Nõómé ní kìnì, "Á lè mụy ùndú u'de'bá vùgá sì rĩ pi u'dù 'bá èsì be múké ícòpi mà ìzã koòpi ni vé ómvù agá." Nõómé ní 'yozú ìri ní kìnì, "Má mvá rĩ, 'í 'de mụy ìyí."

³ Kúru Rútã ní 'dezú mụzú, ìri ní fizú ómvù agá 'dãá, ìri ní í'dózú ùndú rĩ u'duzú 'bá ùndú lì'bá rĩ pi ã vùdrì gé sì. Gõ áamá ìsù àkùdè 'i ri èzì rĩ nga Bõójã adripi sùrù Èlìmèlèkè vé rĩ agá rĩ vé ómvù agá.

⁴ Bõójã ní ícázú Bètèlémè gá 'dãásì, ìri ní 'bá ùndú lì'bá rĩ pi ezìzú kìnì, "Úpí ã adri ìmi be!" Kòpi ní újázú kìnì, "Úpí ã sê mí ní tākìrì!"

⁵ Bõójã ní 'bá ùndú lì'bá rĩ pi vé àmbùgú zìzú kìnì, "Ùkú adripi ízògá rú 'dãri ã'di 'i?"

⁶ 'Bá ùndú lì'bá rĩ pi vé àmbùgú rĩ ní 'yozú kìnì, "Ùkú rĩ Mõábãzì, kòpi ìbíkí ìmù àngũ Mõábã vé rĩ gélèsì Nõómé be trù.

7 Ûkú rĩ zị té ma ỳ'bùtịṅá rĩ sī kīnī, 'í lē ùndú u'de'bá vūgá sī rĩ pi u'dụú 'bá ùndú lị'bá rĩ pi ã vùdrị gé sī. Ûkú rĩ í'dó té ẹzị ngaá ỳ'bùtị, cīngbá ícázú sâ nōri gé, mụ uvuú sâṅá be mǎdǎ ápalá ã ndúgé."

8 Kúru Bōójǎ ní 'yozú Rútã ní kīnī, "Mâ mvá rĩ, 'í yị drī ma ká, ã mụkí ùndú u'de'bá vūgá sī rĩ u'dụú ọmvú ãzi agá ku, lē mī fū ọmvú nōri agásī ku. Īmi adrikí mávé átí'bá ùkú rú nō'bée be nōgó.

9 Lē mī ndre ãgō rĩ pi dō ri ùndú rĩ lị ọmvú agá 'dǎá wọ́okọ ngōri gé, 'í 'de ùkú adri'bá átí'bá rú rĩ pi ã vùdrị gé sī. Á 'yo ãgō rĩ pi ní gí, kọpi ã 'okí mi ùnji ku. Yị́ úvá ndē dō mi gí, 'í mụ yị́ ãgō rĩ pi ní dǎá ùdrí agá 'dǎri ĩbée mvuú."

10 Rútã ní kūmūcī ùtịzú vūgá, ĩri ní 'í drị sịzú nyọ́okú gé 'dǎá, ĩri ní Bōójǎ ri zizú kīnī, "Ma jākǎzị, ngá mí ní ẹsị múké 'bázú má ní, ãzini mí ní mâ tâ 'dụzú 'bázú ãmbúgú rĩ ã'di?"

11 Bōójǎ ní újázú ĩri ní kīnī, "Mí ágó ni ní drǎzú rĩ ã vùdrị gé, tâ mí ní 'oó mí ìdrẹpị ní rĩ, ùlūkí má ní céré. Tǎ mí ní mí ẹtẹpị ri kuzú, mí ẹndrẹpị ri kuzú, mívé ãngū kuzú ímúzá adrizú 'bá mí ní ụkụ ni nị́ kuyé nō'bée be nōri, ùlūkí má ní gí.

12 Lē Úpí ã sē mí ní ãndēma ãmbúgú tâ mí ní 'oó rĩ sī, Múngú Īsērélē rĩ pi vé mí ní ífí ĩrivé ụpìlẹ'bí ã ndúgé rĩ ã ùtē mi."

13 Rútã ní 'yozú kīnī, "Ámbúgú mávé rĩ, lē mī 'bá ẹsị múké má ní mụzú nyonyo, mâ ã adri dō átí'bá mívé ni kuyé drǎáāsīyǎ, tâ mí ní átá múké mâ ẹsị ùmīzú 'dīri, sē má ní ãyīkō."

14 Kã caá sâ ingyá nyazú rĩ gé, Bõójã ní 'yozú ìri ní kīnī, “Mí ímù nōgó, 'í 'du pánga rĩ dũú tĩbĩ agá 'dãá.” Kúru Rútã ní úrizú 'bá ùndú lị'ba rĩ pi ã gārã gá, Bõójã ní ùndú ì ní usiĩ rĩ sēzú ìri ní, Rútã ní ùndú rĩ cizú épizú, ìri ní ìmbĩtã ni kuzú.

15 Rútã kã gōó ngaá ùndú rĩ u'dungará gá 'dãá, Bõójã ní átázú ívé átí'ba ãgō rú rĩ pi ní kīnī, “Rútã lē dō ùndú rĩ u'duú úlilí ì ní úmbé rĩ pi ãsámvú gé sī, ã 'yokí ìri ní tã ùnjí ku.

16 Ìmi unjekí ùndú rĩ pi úlilí rĩ pi agásí ú'be vūgá, ã u'du rí 'í ní, ã 'yokí ìri ní tã ùnjí ku.”

17 Rútã ní ùndú rĩ u'duzú cĩmgbá ùndrējá gá, co ùndú rĩ ùvú sī tré mīlīmīlī, ù'bī ùndú rĩ caá kílō mụdrị drị ni ìrĩ.

18 Ìri ní ùndú rĩ 'duzú mụzú kūrú agá 'dãá, ìri ní i'dazú 'ì ìdrẹpi ní. Ìri ní ùndú ì ní usiĩ, 'í ní cii tí rĩ vé ìmbĩtã jizú sēzú 'ì ìdrẹpi ní.

19 Ìdrẹpi ní ìri zizú kīnī, “Ándrũ 'í mụ ùndú rĩ u'duú íngūgá? 'Í nga ẹzị rĩ íngūgá? Tākiri ã adri 'bá mī ìzã koopi rĩ be.” Kúru Rútã ní 'bá 'í ní ẹzị ngazú vú ni gé rĩ lūzú 'ì ìdrẹpi ní kīnī, “Ágó má ní ẹzị ngaá ìri vúgá ãndrũ rĩ, rụ ni Bõójã 'i.”

20 Nōómé ní 'yozú 'ì ùkú ni ní kīnī, “Úpí riipi ẹsị múké 'bãapi 'bá idri rú rĩ pi ní, ãzini 'bá ùdrã'ba gí rĩ pi ní rĩ, ã 'bã tākiri ágó 'dãri drịgé. Ágó 'dãri 'bávé máríté pịri ni, ìri 'bávé nyōkú je gō vulé nĩ.”

21 Rútã Mōábāzị rĩ ní 'yozú kīnī, “Ágó rĩ 'yo má ní kīnī, má áwí adrii 'bá ùndú lị'ba rĩ pi be trụ cĩmgbá sâ kōpi ní ìvé ãnyāngã ìkūnāzú dezú céré rĩ gé.”

22 Nõómé ní 'yozú Rútã ní kīnī, “Mâ mvá rī, ĩri múké, 'í mu ũndú rī u'duḡú ĩrivé átí'bá ũkú rú ri'bá ãnyāngā ĩkūnā'bá rī pi ã vùdrī gé sī, ã'diātāsīyā 'bá āzi vé ọmvù agá, ã 'okí rí mi ũnjí ku.”

23 Kúru Rútã ní rizú ũndú rī ã vùdrī u'duzú átí'bá ũkú rú ri'bá ẹzì nga'bée Bõójã ní rī pi ã vùdrī gé sī, cĩmgbá kọpi ní ãnyāngā rī ĩkūnāzú deẸzú rī gé. Rútã pi rikí adrií ĩdrẹpi be trú.

3

Nõómé ẹzì tã Rútã ní

1 Ọ'dú ãlu, Rútã ĩdrẹpi Nõómé ní 'yozú Rútã ní kīnī, “Mâ mvá rī, lē mâ ndā mí ní 'bẹtí mi ruḡpi múké ni.

2 Bõójã mí ní ũndú rī u'duḡú ĩrivé átí'bá ũkú rú ẹzì nga'bée rī pi ã vùdrī gé sī rī, ĩri 'bávé máríté. Āndrū ĩníná sī, Bõójã ri mu ũndú ndrī vūrã ĩ ní rizú ũndú cozú rī gé.

3 Mí ũjĩ mi, 'í trī mi ũdu ngũḡpi ndrīndrī ni sī, 'í su bõngó múké ni. 'Í 'de muḡ vūrã ĩ ní ũndú cozú rī gé 'dāá, 'bo mí sē ã nī áamá 'yozú kīnī mi 'dāá'dā 'díní ku, 'í tē, ã nya ívé ínáyá, āzini ã mvu ívé ngá deḡ.

4 Bõójã la dō vūgá gí, 'í ndre vūrã ĩri ní lazú rī, 'í mu bẹlẹngíḡ rī ọwù pá ni gé sī, 'í la vūgá. ĩri tã 'í ní lēé mí 'du ngaá rī lū mí ní rá.”

5 Rútã ní újázú ĩri ní kīnī, “Tã mí ní 'yoó 'dīri, ma 'du nga rá.”

Rútã ã'yĩ tã Nõómé ní ẹzì 'í ní rī ngaá rá

⁶ Rútã ní 'dezú mužú vŭrã ĩ ní rizú ũndú cozú rĩ gé 'dãá, sŭ ĩdrépì ní lŭú 'í ní rĩ tìjì.

⁷ Bõójã kã ínŷá rĩ nyaá, ãzini kã ívé ngá mvúú deę, gõ adrií ãyĩkõ sī, ĩri ní mužú lazú vŭgá, la ũndú ĩ ní drõó rĩ ã gārã gá. Rútã ní 'i njezú mužú, ĩri ní bĕlĕngířĩ pá ni gé rĩ ọwŭzú, ĩri ní lazú pápálésīla.

⁸ Kã caá ĩnì ágágá, Bõójã ní aruzú ãyāngárá be, kã 'i újá, ĩsú ũkú la kú 'í pápálé gélésīla.

⁹ Bõójã ní zizú kīnī, “Mi ã'di 'i?” Ūkú rĩ ní 'yozú kīnī, “'Bá rĩ ma 'i mívé átí'bá Rútã 'i. Mí ísé mívé bĕlĕngířĩ ě tì mâ drĩ ọzŭzú ānī,* ã'diātāsīyā mí mávé māríté, mí 'bávé māríté pìřì ni, mí 'bávé nyõókú je gõ vúlé nī.”

¹⁰ Bõójã ní újázú kīnī, “Mâ mvá rĩ, Úpí ã 'bã tākíri mí drĩgé. Ẹsì múké mí ní 'bãá má ní 'dĩri, ndĕ mí ní 'bãá mí ĩdrépì ní rĩ rá. 'Í 'bã mī anjì ãgõ adri'bá ã'bu be, dõku ã'bu ãkó rĩ pì drĩgé kuyé.

¹¹ Mâ mvá rĩ, 'í 'o ũřĩ sī ku. Ngá mí ní zìjì má tì gé rĩ, má sĕ mí ní rá. 'Bá kŭřú agá rĩ pì ãrĕvú céré nĭkí áamá rá 'yozú kīnī, mí ũkú adriípi tã be múké ni.

¹² Ádarú ma kōdô ícó nyõókú rĩ je gõ vúlé nī, 'bo māríté āzi pìřì pìřì nyõókú rĩ jeepi ni anigé.

¹³ Lĕ mī adri nōgó ĩnĭjã nōri sī, āngŭ rĩ kãdõ ọwŭ, māríté rĩ ã'yī dō nyõókú rĩ jeé gõó vúlé rá, ĩri múké, ã je gõó ĩyí. 'Bo gã dō jegá sī, ádarú

* **3:9 3:9** *Mí ísé mívé bĕlĕngířĩ ě tì mâ drĩ ọzŭzú ānī:* Mĕrĕ Ĕbĕrĕ pì vé rĩ gé, tã 'dĩri vé ífifí lŭ kīnī, Mí ẹ'yì ma mí ní ũkú rú.

Úpí ɛndrɛɽi gé, ma tã rĩ 'du nga rá. 'Í la nõgó cĩngbá cazú ỹ'bũtĩnã gá."

14 Kúru Rútã ní áwízú lazú ágó rĩ ã pápálé gá 'dĩgé, cĩngbá ỹ'bũtĩnã gá, 'bo íngá ìnógósí, sã 'dãri 'bá ãzi ícò ógúpì ri nĩ ãmá ku. Kúru Bõójã ní 'yozú kĩnĩ, "Lê 'bá ãzi ã nĩ ãmá 'yozú kĩnĩ, mi vũrã ùndú cozú rĩ gé nõgónõ 'dĩni ku."

15 Bõójã ní kpá 'yozú kĩnĩ, "Mí ìjĩ mívé bõngó mí ní 'beé mí rụ'bá gá 'dĩri, mí aja vũgá 'dĩgé." Bõójã ní ùndú rĩ yĩzú ngá ã 'a áziyá, ỹ'bĩ caá kílõ pũkú na, ìri ní dãzú bõngó rĩ agá 'dãá, ìri ní 'duzú 'bãzú Rútã drĩgé. Kúru Bõójã ní 'i újázú gõzú vúlé kũrụ agá 'dãá.

16 Rútã kã caá 'i ìdrɛpì Nõómé vúgá 'dãá, ìdrɛpì ní 'yozú ìri ní kĩnĩ, "Mâ mvá rĩ, tã rĩ 'o 'i íngóni?" Kúru Rútã ní tã Bõójã ní 'oó 'í ní rĩ ùlũzú céré 'i ìdrɛpì ní.

17 Ìri ní gõzú 'yozú kĩnĩ, "Sê má ní ùndú ngá ã 'a áziyá, ã'diãtãsiyã kĩnĩ, má ícò ìgõó mâ ìdrɛpì vúgá nõlé drì be ule ku."

18 Kúru Nõómé ní 'yozú kĩnĩ, "Mâ mvá rĩ, lê mí ùtê tã ímúpì 'i ngaápi rĩ ɛsì be mãdã. Tã 'dĩri sê ágó rĩ ã ùmĩ tu pá ãndrũ ku, cĩngbá ìri ní tã 'dĩri útúngará gá."

4

Bõójã je Rútã ri 'i ní ùkú rú

1 Bõójã mụ úrì kuú kũrụ rĩ vé kẹ̀tìlẹ́* gá 'dãá. Mǎríté Bõójã ní tã ni 'yoó ìri nyõòkú rĩ je nĩ rĩ kã

* **4:1 4:1** *Kũrụ rĩ vé kẹ̀tìlẹ́*: Kũrụ rĩ vé kẹ̀tìlẹ́ 'dĩri, ìri vũrã 'bá Ìsèrélẹ́ vé rĩ ní rizú tã útúzó ni.

íca, Bõójã ní ìri zìzú kīnī, “Ūndīgó, mí ímù má vùgá nǒó, mí ímù úrí vùgá.” Kúru máríté rī ní mụzú úrízú vùgá.

² Bõójã ní 'bá ambugu rī pi ùpèzú mụdrí, ìri ní 'yozú kīnī, “Lē ìmi úríkí 'dīgé.” Kúru kòpi ní úrízú vùgá.

³ Kúru ìri ní 'yozú máríté rī ní kīnī, “Nǒómé ímùpi àngū Mǒábã vé rī gélésī rī, lē 'bá édrìpì Ēlīmēlékē vé nyòòkù urukò ụzìjì rá.

⁴ Má ụsụ, á lē tã ni ìjì ùlũú mí ní, mī je rí nyòòkù rī, 'bá úrí' 'bá nǒ'bée ã nīkí rí ìndī, àzini mávé 'bá ambugu rī pi ã nīkí rí tã ni ìndī. Mì dǒ je rá, 'í je. 'Bo 'í je dǒ ku, 'í lū má ní, mǎ nī rí 'yozú kīnī, 'í je ku. ã'diātāsīyā nyòòkù rī ícókí sēé jeé 'bá túngú ni ní ku, mī je nī, àzini ma je nī.” Mǎríté rī ní 'yozú kīnī, “Ma je rá.”

⁵ Kúru Bõójã ní 'yozú kīnī, “Ū'dù mí ní nyòòkù rī jezú Nǒómé vùgá rī gé, mī kpá Rútã òwùzìgò ágó ni drǎapi gí 'dīri é'yì mí ní ùkú rú, nyòòkù 'dīri ã adri rí àvũ rī vé ni, àzini ìrivé úyú rī pi vé ni.”

⁶ Kúru máríté rī ní 'yozú kīnī, “Má ícò nyòòkù rī jeé ku, ã'diātāsīyā nyòòkù má ní jeé 'dīri, ì ímù 'dù má drìgé sī rá. Lē mī je nyòòkù rī nī, á je ku.”

⁷ Ọtù mēre Ìsērélē rī pi vé rī gé, kòpi kádò ngá ufuú, 'bá àzi ri ívé mǒròkù nje sē 'í ógùpì ní. 'Dīri lū 'yozú kīnī, tã rī útúkí gí.

⁸ Kúru máríté rī ní 'yozú Bõójã ní kīnī, “'Í je nyòòkù rī ìyí.” Ìri ní ívé mǒròkù njezú 'í pá gá sī.

⁹ Kúru Bõójã ní 'yozú 'bá ambugu rī pi ní, àzini 'bá rī pi ní céré kīnī, “Àndrū sī, ìmi ndrekí tã rī

ĩmĩ mĩ sĩ gĩ, á je ngá Ēlĩmēlékē vé rĩ, Kĩlĩyónã vé rĩ, āzini Mālónã vé rĩ Nōómé vúgá gĩ.

¹⁰ Má é'yĩ kpá Mālónã vé ọwúzĩ Rútã Mōábāzĩ rĩ má ní ũkú rú gĩ, āvũ rĩ vé rú ã adri rí ũgōgō, āzini m̄ba rí ngá ĩrivé rĩ ã tã. ĩrivé rú ã āvĩ rí 'bá ĩrivé rĩ pi āsámvú gé sĩ ku, āzini ĩrivé kũrú agásĩ ku, āndrũ sĩ, ĩmi ndrekĩ tã rĩ ĩmĩ mĩ sĩ gĩ.”

¹¹ Kúru 'bá ambugu rĩ pi 'bá adri' 'bá kĕtĩlé gá rĩ pi be, kōpi ní 'yozú kínĩ, “'Bá ndrekĩ tã 'dĩri 'bá mĩ sĩ gĩ. Úpĩ ã sē ũkú riipi ímúpi mí vúgá 'dĩri ní anjĩná sũ ĩri ní sēé Rāélē pi ní Léyã† be rĩ tĩnĩ, ũkú 'dĩ'bée tĩkĩ úyú ĩsērélē vé rĩ pi nĩ. Lē mí adri ã'bú be kũrú Ēfāratã vé rĩ agá 'dĩgé, mí rú ã kũkũ Bētēlémē gá 'dĩgé.

¹² Lē Úpĩ ã sē ĩmi ní anjĩná ũkú mváná rú 'dĩri be, 'bĕtĩ mívé rĩ āsámvú gé, lē ĩmi tĩkĩ anjĩná sũ Pērezĩ vé rĩ tĩnĩ, Yúdã pi Tāmārã be, kōpi tĩkĩ Pērezĩ‡ rĩ nĩ.”

¹³ Kúru Bōójã ní Rútã ri é'yízú 'í ní ũkú rú. Bōójã pi ní adrizú Rútã be, Úpĩ sē Rútã ĩsú 'a, ĩri ní mvá ágóná tizú.

¹⁴ Ũkú rĩ pi ní 'yozú Nōómé ní kínĩ, “Ē íngúkĩ Úpĩ ri, āndrũ sĩ, Úpĩ sē mí ní mvá ágóná ímúpi mívé ngá ē tĩ rųúpi ni gĩ, ĩrivé rú ã kũ āngũ ĩsērélē vé rĩ agá mužú nyonyo.

¹⁵ ĩri sē mi adri āyĩkō sĩ, mí kādō ícá ārākã rú, ĩri mĩ tã mba nĩ. Ā'diātāsĩyã mĩ ũkú ni mi lēepi

† 4:11 4:11 Rāélē pi vé tã Léyã be rĩ: Rāélē pi vé tã Léyã be rĩ, 'í lã Í'dóngará 29-33. ‡ 4:12 4:12 Pērezĩ: Pērezĩ, Yúdã, āzini Tāmārã vé tã, 'í lã Í'dóngará 38:6-30.

lëlê rĩ, tị ĩri nĩ. Īrivé tã 'oó múké rĩ, ndê anji ézĩrĩ pi vé rĩ rá.”

¹⁶ Nõómé ní mváná rĩ 'duzú ruzú 'í drígé, ĩri ní mváná rĩ ã tã mbazú.

¹⁷ Ũkú adri'báná 'dãgá rĩ pi kínĩ, “Nõómé ri mvá be.” Kòpi ní mváná rĩ ã rụ 'dazú Ōbédê 'i. Ōbédê ní Yésê rĩ tizú, Yésê ní Dãwúđĩ[§] ri tizú.

E'bi'pi Dãwúđĩ vé rĩ pi

¹⁸ Úyú Pèrészĩ vé rĩ pi 'dĩ: Pèrészĩ tị Ĕzĩrónã ri,

¹⁹ Ĕzĩrónã tị Rámã ri, Rámã tị Āmĩnãdábã ri,

²⁰ Āmĩnãdábã tị Nāsónã ri, Nāsónã tị Sãlĩmónĩ ri,

²¹ Sãlĩmónĩ tị Bõójã ri, Bõójã tị Ōbédê ri,

²² Ōbédê tị Yésê ri, Yésê ní Dãwúđĩ rĩ tizú.

§ 4:17 4:17 Dãwúđĩ: Múngú ĩpê Dãwúđĩ ri adri' bágú Īsêrélê ri pi vé ni, ezi kĩnĩ, 'bágú ú'dí ri ĩmú ĩfũ ĩrivé úyú agá, ĩri málũngã rĩ rụ muzú 'dání'dání, 'bágú rĩ Yésũ Kúrísitō 'i. 'Í lã Sãwúdmã 132:11-12; Ĕzĩ 2:30. Tĩkĩ Dãwúđĩ ri ĩsú ãkũdê ĩlĩ rĩ ca élifũ ãlu (1,000) gĩ, ĩlĩ 'dãri gé, ĩsú tĩkĩ drĩ Yésũ Kúrísitō ri kuyé. 'Í lã 1 Sãmüélê 16-30; 2 Sãmüélê 1-24; 1 'Bágú 1-2.

Keliko

Keliko: Ụ'dụkọ Múké Múngú vé rị New Testament+
copyright © 2017 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Keliko

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 6 May 2025 from source files
dated 6 May 2025

14717198-957a-524c-b31f-2c3197945b20